

Motion till riksdagen 2022/23:15

av **Tony Haddou m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2021/22:284 Ett höjt försörjningskrav för arbetskraftsinvandrare

---

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om krav på heltidsanställning för att bevilja uppehållstillstånd för arbete och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen avslår proposition 2021/22:284 Ett höjt försörjningskrav för arbetskraftsinvandrare.

2 Inledning

I proposition 2021/22:284 Ett höjt försörjningskrav för arbetskraftsinvandrare lämnar regeringen förslag om att en arbetskraftsinvandrare genom sin anställning ska uppnå en god försörjning för att kunna beviljas ett arbetstillstånd. Förslaget syftar enligt regeringen till att stärka arbetskraftsinvandrares ställning på arbetsmarknaden och motverka konkurrens med låga löner. Regeringen har inte lämnat något förslag om när lagändringen ska träda i kraft.

3 Vänsterpartiets politik avseende arbetskraftsinvandring

Arbetskraftsinvandringen har historiskt varit positiv för Sverige och bidragit till vårt lands utveckling. En väl fungerande arbetskraftsinvandring kan även framöver tillföra mycket såväl för den enskilde som kommer hit för att arbeta som för svensk ekonomi och arbetsmarknad. Arbetskraftsbrist inom olika branscher och yrken kan hanteras. Människor som kommer hit bidrar med nya kunskaper och nya kontaktytor skapas.

För att arbetskraftsinvandringen ska bidra positivt för arbetstagaren, arbetsgivaren och hela samhället måste det finnas garantier för att de som invandrar inte utnyttjas och inte heller används för att dumpa löne- och arbetsvillkor på den svenska arbetsmarknaden. Det kräver ett rättvist system för arbetskraftsinvandring.

Nuvarande system för arbetskraftsinvandring, som infördes av alliansregeringen och Miljöpartiet 2008, lever inte upp till de kraven. Det är riggat för att arbetsgivare ska kunna ta hit lågbetald arbetskraft. Det har lett till lönedumpning, utnyttjande och osund konkurrens. Det är hög tid att införa ett rättvist system för arbetskraftsinvandring.

Vänsterpartiet har länge drivit på för att förändra nuvarande system för arbetskraftsinvandring. Våra huvudkrav på förändringar i lagstiftningen avseende arbetskraftsinvandring är följande:

- Återinför den myndighetsbaserade arbetsmarknadsprövningen. Frågan om brist och påföljande arbetskraftsbehov ska prövas av Arbetsförmedlingen, i samråd med arbetsmarknadens parter. Arbetstillstånd ska endast ges till de branscher där det råder arbetskraftsbrist.
- Juridiskt bindande anställningserbjudande eller anställningsavtal. Den lön och de villkor som utlovas när arbetskraftsinvandraren beviljas arbetstillstånd ska gälla. Lön och villkor ska vara i nivå med kollektivavtalet för branschen.
- Heltidsanställning som krav för arbetstillstånd.
- Vandelsprövning av arbetsgivare som söker arbetstillstånd för utländska arbetstagare innan arbetstillstånd beviljas.
- Arbetskraftsinvandrare som träder fram och berättar om missförhållanden hos arbetsgivaren ska få stanna i Sverige tillståndstiden ut och ges möjlighet att söka en ny anställning.
- Straff för arbetsgivare som utnyttjar arbetskraftsinvandrare och skadestånd till den arbetstagare som drabbas.

4 Propositionen

Regeringen föreslår att en utlänning ska ha en anställning som möjliggör en god försörjning för att kunna beviljas ett arbetstillstånd. Den närmare innebörden av god försörjning föreslås regleras i förordning. Regeringen bedömer vidare att ett krav på viss sysselsättningsgrad inte bör införas för arbetstillstånd.

Vänsterpartiet kan konstatera att LO, TCO och Saco har invändningar mot förslaget och framhåller att lön i första hand ska ges enligt kollektivavtal, i enlighet med den svenska modellen. Saco och TCO framför därutöver att förslaget inte har förutsättningar att motverka det missbruk som kartlagts i utredningen. Enligt LO bör i första hand heltid göras till norm för arbetskraftsinvandrare (prop. 2021/22:284 s. 6).

Vänsterpartiet delar de fackliga centralorganisationernas uppfattning. Vi anser att ett krav på heltid för beviljande av arbetstillstånd är en bättre väg att gå än att höja försörjningskravet. Det är inte rimligt att bevilja tillstånd för arbetskraftsinvandring för personer som ska arbeta deltid. Om behovet av att anställa ny personal inte är större än att det kan täckas av en deltidstjänst kan man rimligen lösa det utan att anställa en person från tredje land. Det faktum att regeringen inte närmare går in på vad som avses med god försörjning utan hänvisar till att den närmare innebörden av kravet bör regleras i förordning gör förslaget otydligt och svårbedömt.

Regeringen bör återkomma med förslag om krav på heltidsanställning för att bevilja uppehållstillstånd för arbete. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vänsterpartiet är kritiskt till att införa ett nytt skarpt inkomstkrav för arbetskraftsinvandring. Som beskrivs ovan anser vi att behovet bör styra vem som får uppehållstillstånd för arbete. Att lösa det problemet genom en inkomstgräns signalerar att viktiga arbeten och arbeten där det råder arbetsbrist alltid är högavlönade. Det är en verklighetsbeskrivning som Vänsterpartiet inte ställer upp på.

Det var ett misstag av den tidigare regeringen att inte återinföra arbetsmarknadsprövningen när den hade möjlighet. Regeringen valde i stället att utreda frågan. Under tiden har Sverigedemokraternas inställning i frågan förändrats i försök att anpassa sin politik till de övriga högerpartierna, varför det nu saknas stöd i riksdagen för att återinföra arbetsmarknadsprövningen.

Högerpartiernas stöd till en högre inkomstgräns handlar i grund och botten om att de till varje pris vill minska invandringen till Sverige. Det är en av de bärande principerna i deras politiska projekt och en av få ambitioner som de delar fullt ut. Att det dessutom i första hand handlar om att stänga dörren för människor med relativt sett låga löner passar väl in i strategin att konsekvent rikta udden mot arbetarklassen. Vänsterpartiets politik avseende arbetskraftsinvandring går ut på att minska utnyttjandet på arbetsmarknaden och ta till vara den kompetens som vill söka sig till Sverige och som behövs här. Därför landar vi ofta i olika slutsatser angående vilken politik som behövs.

Föreställningen att en högre inkomstgräns skulle resultera i minskat utnyttjande av arbetskraftsinvandring får också anses en aning naiv. Så länge kontrollerna är otillräckliga och maktbalansen mellan parterna så ojämn, vilket är fallet med nuvarande regelverk inkluderat de förändringar som började gälla den 1 juni 2022, kommer utnyttjandet av arbetskraftsinvandrare att fortsätta. För att komma åt de verkliga problemen med arbetskraftsinvandringen behöver de förslag vi beskriver ovan genomföras.

Riksdagen bör avslå proposition 2021/22:284 Ett höjt försörjningskrav för arbetskraftsinvandrare. Detta bör riksdagen besluta.

Tony Haddou (V)

Nadja Awad (V)

Gudrun Nordborg (V)

Jessica Wetterling (V)